

Strategia Kultury Lublin 2030+ – Priorytety – Wersja dostępna cyfrowo

Wprowadzenie

Jeśli zapytamy mieszkanki i mieszkańców Lublina, co wyróżnia nasze miasto na tle innych, z czego są dumni, czym możemy się pochwalić, prawie zawsze wśród udzielanych odpowiedzi pojawi się kultura. Wysoki poziom i różnorodność wydarzeń pozwoliły uczynić kulturę jednym ze znaków rozpoznawczych Lublina. Bez wątpienia jest to wielki sukces miasta i całego środowiska. Musimy jednak pamiętać, że raz osiągnięty sukces nie jest dany na zawsze. Ostatnie lata przyniosły szereg zmian i wyzwań, które uświadomiły nam, że jeśli chcemy, aby kultura nadal była jednym z najważniejszych wyróżników Lublina, musimy stworzyć warunki do wartościowej zmiany i rozwoju.

Strategia Kultury Lublin 2030+, przygotowana przez Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin, jest dokumentem, który wskazuje zadania i działania, które powinniśmy podjąć, żeby kultura nadal mogła być jednym z elementów stanowiących

o wartości Lublina. Jednocześnie chcemy, aby niniejszy dokument pozwolił spojrzeć na nią inaczej niż do tej pory. Uważamy, że kultura to jeden z najważniejszych elementów wpływających na dobrostan człowieka, a na nas – jako środowisku kultury – spoczywa odpowiedzialność za to, aby pozytywnie oddziaływała ona na życie wszystkich mieszkanki i mieszkańców naszego miasta.

Pięć zaproponowanych przez nas priorytetów: „Dostęp do kultury”, „Edukacja kulturalna”, „Lublin (w) 2030”, „Kadry kultury” oraz „Twórczość i kreatywność”, obejmuje swoim zasięgiem różne aspekty funkcjonowania kultury w mieście. Realizacja priorytetów, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają, pozwoli zwiększyć rolę kultury w życiu człowieka. Dbanie o szeroko rozumianą dostępność, zapewnienie kompetencji odbioru i uczestnictwa, działania na rzecz pracowniczek i pracowników, artystek i artystów oraz sektora kreatywnego, poszukiwanie innowacji oraz rozwój współpracy międzynarodowej – wszystko to pozwoli wzmocnić lubelską kulturę, a kontakt

z nią stanie się jeszcze bardziej wartościowym doświadczeniem, doświadczeniem przynoszącym mieszkankom i mieszkańcom Lublina satysfakcję, radość i poczucie przynależności do lokalnej społeczności.

Strategia Kultury Lublin 2030+ powstała na podstawie głównego dokumentu strategicznego miasta – Strategii Lublin 2030. Stworzone w trakcie jej przygotowywania raporty i opracowania, praca ekspertów w Tematycznych Grupach Roboczych, a w końcu sam dokument strategii były dla nas najważniejszą inspiracją na początkowym etapie tworzenia strategii sektorowej. Niezwykle pomocny był również cykl spotkań ze środowiskiem oraz mieszkankami i mieszkańcami, które zorganizowaliśmy w kwietniu i maju 2023 roku, aby poznać pomysły i opinie o lubelskiej kulturze i przygotowywanym dokumencie. W połączeniu z informacjami uzyskanymi z ankiety internetowej zrealizowanej niedługo po spotkaniach uzyskaliśmy wiele ciekawych i inspirujących pomysłów i w efekcie postanowiliśmy uzupełnić strategię o nowy priorytet – „Twórczość i kreatywność”. Również starania o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029 i decyzja o pogłębieniu wzajemnych relacji pomiędzy aplikacją a strategią istotnie wpłynęły na kształt naszego dokumentu. Bez względu na ostateczny wynik konkursu o tytuł ESK 2029 Strategia Kultury Lublin 2030+ może stać się istotnym narzędziem przy realizacji planów i pomysłów stworzonych w trakcie naszych starań. Ważne było dla nas także wykorzystanie doświadczeń Lublina jako Europejskiej Stolicy Młodzieży – działania i współpraca z młodymi ludźmi w celu uczynienia naszego miasta miejscem dobrym do życia jest bardzo dobrym przykładem, jak kompleksowo można zająć się ważnym dla wszystkich tematem.

Strategia pierwotnie miała obowiązywać do roku 2030, jednak refleksja nad doświadczeniami z wdrażania innych dokumentów strategicznych oraz poczucie, że realizacja zawartych w dokumencie zapisów będzie miała sens i uzasadnienie również w horyzoncie czasowym wykraczającym poza proponowany okres, skłoniła nas do sięgnięcia po inne rozwiązanie. Chcemy, aby rok 2030 stał się momentem na analizę dotychczasowej realizacji dokumentu i na podjęcie decyzji, czy lubelska kultura potrzebuje nowej strategii kultury czy jedynie aktualizacji i nowego spojrzenia na już obowiązującą.

Dokument strategii podzieliliśmy na 2 części. W pierwszej znajduje się opis 5 priorytetów, których realizacja jest według nas niezbędna do rozwoju lubelskiej kultury i zapewnienia jej wysokiego poziomu. Krótko opisujemy, dlaczego dany priorytet jest dla nas ważny,

przedstawiamy główne działania, jakie chcemy podjąć, a oprócz tego wskazujemy inne tematy, które również są dla nas istotne, oraz potencjalnych partnerów.

Zależało nam, żeby część dokumentu, poświęcona priorytetom, była napisana w sposób przystępny i przejrzysty. Chcemy, aby każda mieszkanka i każdy mieszkaniec Lublina mogli łatwo zapoznać się z planami i wyzwaniem, które stoją przed miastem i całym środowiskiem kultury w najbliższych latach. Równocześnie druga część niniejszego dokumentu ma charakter uzupełniający i spodziewamy się, że sięgać do niej będą osoby zawodowo związane z kulturą.

Strategia Kultury Lublin 2030+ powinna być dokumentem żywym, inspirującym do dyskusji nad kulturą w mieście i zadaniami przed nią stojącymi. Mamy świadomość, że wskazane w strategii rozwiązania mogą nie być jedynymi dostępnymi, dlatego jesteśmy gotowi do dialogu i wspólnego poszukiwania najlepszych sposobów na realizację priorytetów strategii.

Wiemy, że nasza misja uczynienia kultury źródłem wysokiej jakości życia, dobrostanu, rozwoju i innowacji wymagać będzie zaangażowania i ciężkiej pracy miasta oraz całego środowiska, ale wierzymy, że stworzenie Strategii Kultury Lublin 2030+ stanie się początkiem na wspólnej drodze do pozytywnej zmiany nie tylko w lubelskiej kulturze, ale przede wszystkim w życiu wszystkich mieszkanek i mieszkańców Lublina.

Misja, wizja i cel główny

Wizja – kultura jest źródłem wysokiej jakości życia, dobrostanu, rozwoju i innowacji.

Misja – czynić kulturę dostępnym i wartościowym elementem życia mieszkanek i mieszkańców, źródłem spójności społecznej i tożsamości lokalnej oraz naturalną metodą budowania ich kontaktów z otoczeniem w oparciu o wyszkoloną kadrę kultury i działania amatorskie, dzięki czemu Lublin jest jednym z najważniejszych ośrodków kultury w tej części Europy obecnym w głównym nurcie kultury europejskiej.

Cel główny - tworzenie z mieszkankami i mieszkańcami Lublina potencjału kultury, szerokiego i włączającego uczestnictwa w kulturze oraz możliwości jego wykorzystania do kreatywnego, wielostronnego i zrównoważonego rozwoju w wymiarze osobistym i wspólnotowym, będącego źródłem inspiracji i nauki przez całe życie.

Priorytety Strategii Kultury Lublin 2030+

Dostęp do kultury

Jednym zdaniem:

Lublin tworzy jak najlepsze warunki do aktywności kulturalnej i artystycznej dla wszystkich osób mieszkających w Lublinie oraz odwiedzających nasze miasto.

Dlaczego jest to dla nas ważne?

Aktywny udział mieszanek i mieszkańców w życiu kulturalnym miasta jest nie tylko niezbędnym warunkiem do istnienia zintegrowanej społeczności lokalnej, ale przede wszystkim jednym z najważniejszych czynników wpływających na ich dobrostan. Dlatego właśnie miasto musi dbać o to, aby wszyscy mogli, zgodnie ze swoimi potrzebami i preferencjami, uczestniczyć w kulturze. Stawia to przed nami szereg wyzwań, które wymagają działań na wielu płaszczyznach. Dostęp do kultury nie sprowadza się jedynie do zapewnienia fizycznej dostępności do wydarzeń organizowanych przez instytucje kultury. Miasto musi dbać o zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, mądrze tworząc sieć instytucji, tak by mogła z niej korzystać jak największa liczba osób, ale nie mniej ważne okazuje się zapewnienie programu kulturalnego, który będzie odpowiadał potrzebom wszystkich mieszanek i mieszkańców. Jednocześnie wierzymy, że różnorodność jest tym, co pozwala kulturze się rozwijać, a jako że różni ludzie mają różne potrzeby, będziemy dążyć do tego, aby każdy znalazł dla siebie miejsce na kulturalnej mapie Lublina.

Co chcemy zrobić?

- 1. Rozwijać kulturę w dzielnicach** – w ostatnich latach miasto rozwijało kulturę w dzielnicach w sposób wielotorowy. Inwestowano w infrastrukturę, tworząc nowe przestrzenie oraz filie Miejskiej Biblioteki Publicznej (m.in. filie nr 38, 39 i 40, Bioteka czy Biblio), filie dzielnicowych domów kultury (Pracownie Kultury Maki, Pracownie Kultury Dziesiąta, Dzielnicowy Dom Kultury „Czuby Południowe”), a w ramach programów „Dzielnice Kultury” i „Dzielnice Kultury – Młodzież Inspiruje Dzielnice” dofinansowano ponad tysiąc projektów kulturalnych realizowanych zarówno przez organizacje pozarządowe, jak i grupy nieformalne. Dotychczasowe działania wpłynęły pozytywnie na dostępność kultury w różnych dzielnicach Lublina, cały czas jednak dostrzegamy potrzebę dalszych inwestycji. Chcielibyśmy, aby każdy mieszkaniec, zgodnie z ideą miasta 15-minutowego, w swoim najbliższym sąsiedztwie miał możliwość skorzystania z różnorodnej oferty kulturalnej. Na podstawie analizy potrzeb poszczególnych dzielnic będziemy rozwijać sieć filii bibliotecznych, filii dzielnicowych domów kultury oraz innych przestrzeni umożliwiających działalność kulturalną (np. Miejsca Aktywności Lokalnej czy przestrzenie młodzieżowe powstałe w ramach Europejskiej Stolicy Młodzieży). W trakcie realizacji programów „Dzielnice Kultury” i „Dzielnice Kultury – Młodzież Inspiruje Dzielnice” będziemy zachęcać mieszkanki i mieszkańców nie tylko do wzięcia udziału w wydarzeniach kulturalnych, ale również do tego, aby stali się ich współorganizatorami. Zamierzamy rozwijać współpracę ze spółdzielczymi domami i klubami kultury – ich działania, uzupełniające ofertę kulturalną miejskich instytucji kultury, dadzą bezpośrednią możliwość uczestnictwa mieszkankom i mieszkańcom dzielnic i osiedli Lublina w różnego rodzaju wydarzeniach. Pamiętamy również, jak znaczącą rolę w polepszaniu dostępu do kultury w dzielnicach może mieć zaangażowanie ze strony Rad Dzielnic, które jako reprezentanci lublinian często mają najpełniejszą wiedzę o ich potrzebach i oczekiwaniach.
- 2. Rozwijać infrastrukturę kulturalną** – miasto, dbając o rozwój infrastruktury kulturalnej w dzielnicach, nie może zapominać o inwestycjach, które będą służyć wszystkim mieszkankom i mieszkańcom Lublina. Trwają starania o pozyskanie

funduszy zewnętrznych na realizację projektu Centrum Sztuki Dzieci i Młodzieży. W budynku przy ulicy Kunickiego będą działać Teatr im. Hansa Christiana Andersena, filia Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz znajdzie się przestrzeń przeznaczona dla Dzielnicowego Domu Kultury „Bronowice”. Dzięki zlokalizowaniu kilku instytucji kultury w jednym budynku mieszkańcy i mieszkańcy zyskają możliwość pełnego uczestnictwa w kulturze, a nowoczesna architektura i wysoka funkcjonalność sprawią, że po przebudowie to miejsce z pewnością stanie się ważnym punktem w przestrzeni miejskiej Lublina i regionu, wzbogacając ofertę kulturalną miasta. Ważnym dla miasta projektem jest również rozbudowa Domu Słów przy ulicy Żmigród, będącego częścią Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”. Jego realizacja przyczyni się do rewitalizacji całej okolicy, a nowe przestrzenie pozwolą na rozszerzenie działalności wystawienniczej oraz kontynuowanie projektów społecznych i edukacyjnych. Dostrzegamy także potrzebę powołania Centrum Sztuki Współczesnej, które stałoby się najważniejszą instytucją w mieście poświęconą prezentacji współczesnych trendów w sztuce polskiej i światowej. W ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Lublina na lata 2024–2033 będziemy chcieli dokonać rewaloryzacji Amfiteatru na Tatarach oraz utworzyć nową siedzibę Dzielnicowego Domu Kultury „Bronowice”. Warty rozważenia są również, pojawiające się okresowo w dyskusjach o rozwoju instytucjonalnym miasta, propozycje utworzenia Muzeum Techniki, Przemysłu i Rzemiosła oraz Centrum Nauki. Oprócz tworzenia nowej infrastruktury nie mniej ważne jest też dbanie o zachowanie dobrego stanu już istniejącej, a tam, gdzie to możliwe, dostosowanie do aktualnych trendów cyfrowych i ogólnego polepszenia warunków do prowadzenia działalności kulturalnej. Dodatkowym zagadnieniem jest wykorzystywanie innej infrastruktury miejskiej, takiej jak „orliki” czy przestrzenie szkolne, również na potrzeby kulturalne. Takie inicjatywy, mające miejsce w bliskiej przestrzeni życiowej, mogą pozytywnie wpływać na zwiększenie uczestnictwa w kulturze.

3. **Zapewnić wysoki poziom i różnorodność oferty kulturalnej** – Lublin od lat, dzięki zaangażowaniu instytucji, organizacji pozarządowych i całego miejskiego

środowiska kulturalnego, jest postrzegany jako miasto z bardzo dobrą ofertą kulturalną. Rola miasta to aktywne oddziaływanie na sektor kultury w celu utrzymania obecnego wysokiego poziomu przy równoczesnym działaniu w tych obszarach, w których dostrzegamy szansę na dalszy rozwój. Często powodów braku aktywności kulturalnej doszukujemy się po stronie potencjalnych odbiorców. O ile niezwykle ważne jest, by mieszkanki i mieszkańcy byli przygotowani do kontaktu z kulturą w takim stopniu, aby przynosił im satysfakcję, o tyle nie możemy zapominać, jak istotne okazuje się zapewnienie różnorodnej oferty kulturalnej. Wykorzystując posiadane narzędzia, m.in. otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych czy system stypendialny, musimy dbać o odpowiednie zbalansowanie oferty, aby każda mieszkanka i każdy mieszkaniec Lublina mogli znaleźć formy aktywności odpowiadające ich potrzebom. Należy pamiętać, że atrakcyjna oferta kulturalna może znajdować odbiorców nie tylko wśród lublinian, ale również wśród mieszanek i mieszkańców województwa lubelskiego oraz turystek i turystów, co będzie miało korzystny wpływ na sektor zarówno kultury, jak i gospodarki. Jednocześnie miasto musi aktywnie obserwować funkcjonowanie miejskich instytucji oraz innych podmiotów kulturalnych w celu wspólnej pracy na rzecz zapewnienia zróżnicowanej oferty.

- 4. Zapewnić lepszy dostęp do kultury osobom ze szczególnymi potrzebami** – w Lublinie, podobnie jak w innych miastach, istnieją grupy mające szczególne potrzeby. Starzejące się społeczeństwo, procesy migracyjne, dostrzeganie potrzeb grup wymagających specjalnej uwagi stawiają przed miastem nowe zadania. Kultura może być jednym z najlepszych narzędzi wpływających na poprawę jakości życia m.in. seniorów, migrantów czy osób z niepełnosprawnościami (OzN). Miasto musi z empatią podchodzić do działań na rzecz tych grup. Istotny jest dialog, który pozwoli lepiej zrozumieć i zidentyfikować, w jaki sposób możemy odpowiadać na ich potrzeby. Jednym z najważniejszych zadań związanych z seniorami i seniorkami to zachęcanie ich do uczestnictwa w kulturze. Będzie to wymagać współpracy między instytucjami kultury, miastem oraz organizacjami pozarządowymi w celu wdrażania kompleksowych mechanizmów aktywizujących. Równocześnie nie możemy zapominać o konieczności dostosowania charakteru

wydarzeń kulturalnych do zainteresowań, wymagań i możliwości osób starszych. Tematem, który zapewne zdominuje debatę publiczną w najbliższej przyszłości, jest migracja. Lublin – ze względu na swoje położenie geograficzne, aktualną sytuację międzynarodową oraz problemy spowodowane kryzysem klimatycznym – musi przygotować się na dalsze wyzwania. Do kluczowych kwestii należy rozwijanie istniejących i szukanie nowych narzędzi, które pozwolą skutecznie zintegrować nowe mieszkanki i nowych mieszkańców Lublina, kładąc nacisk na wzajemny szacunek i poszanowanie odmienności. W związku z tym warto rozwijać program kulturalny skierowany do migrantów przy jednoczesnym zachęcaniu ich do aktywnego angażowania się w tworzenie nowych wydarzeń i projektów. Należy również rozwijać ofertę w języku angielskim oraz, w miarę możliwości i potrzeb, w innych językach. Analizując kwestie dostępu do kultury osób z niepełnosprawnościami, trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę na 2 aspekty tego zagadnienia: pierwszy, dotyczący likwidowania wszelkiego rodzaju barier utrudniających kontakt z kulturą, i drugi, związany z zachęcaniem do uczestnictwa i współtworzenia kultury przez osoby z niepełnosprawnościami. Miasto będzie dążyć – tam, gdzie jest to możliwe – do likwidacji istniejących barier architektonicznych w miejscach prowadzenia działalności kulturalnej. Za równie istotne należy uznać włączenie przedstawicieli środowiska osób z niepełnosprawnościami w procesy planowania i realizowania kolejnych inwestycji oraz przeprowadzania remontów. Musimy pamiętać, że katalog ułatwień w dostępie do kultury jest bardzo szeroki i wciąż pojawiają się nowe rozwiązania – dlatego za wymagające szczególnej uwagi należy uznać to, by miasto i organizatorzy wydarzeń kulturalnych pozostawali w dialogu ze środowiskiem OzN. Powszechnie znany pozytywny wpływ uczestnictwa w kulturze oraz tworzenia sztuki na dobrostan człowieka staje się dla osób z niepełnosprawnościami i dla miasta szansą na wprowadzenie wartościowych zmian, w związku z czym promocja aktywności tego rodzaju stanowią niezwykle ważne zadanie. W związku z powyższym istotne jest wdrażanie i promowanie wśród innych podmiotów stosowania „Lubelskich standardów dostępności kultury”, stworzonych przez miasto we współpracy z organizacjami pozarządowymi i środowiskiem OzN. Innego rodzaju zadaniem stojącym przed

miastem jest kwestia dostępności ekonomicznej do kultury. Lublin oferuje szeroki katalog bezpłatnych wydarzeń, dlatego za kluczowe należy uznać dotarcie z informacją o możliwości skorzystania z oferty kulturalnej do jak najszerszego grona mieszkanki i mieszkańców. Jednocześnie miasto będzie promowało możliwość stworzenia systemu dostępu do bezpłatnych wejściówek na prestiżowe, biletowane wydarzenia dla osób w trudniejszej sytuacji ekonomicznej. Jesteśmy świadomi, że wskazane grupy mogą nie być jedynymi wymagającymi szczególnej uwagi, a oprócz tego w przyszłości mogą pojawić się nowe, które będą wymagały innych form wsparcia. Rolą miasta jest aktywne obserwowanie zmieniającej się społeczności miejskiej i adekwatne odpowiadanie na jej potrzeby. Taka proaktywna postawa władz miasta jest niezbędna do tworzenia zintegrowanej i szczęśliwej społeczności obywateli i obywateli.

Pamiętamy o:

- **finansowaniu** – miasto musi zapewnić odpowiednio wysokie środki, by móc efektywnie realizować powyższy priorytet. Jednocześnie jest oczywiste, że realizacja tego celu nie może być oparta jedynie na miejskim budżecie na kulturę, dlatego tak ważne jest, żeby wszystkie podmioty kulturalne aktywnie poszukiwały źródeł dywersyfikacji, takich jak środki europejskie, programy ministerialne czy mecenat;
- **poszukiwaniu nowych i innowacyjnych rozwiązań** – chcemy wykorzystywać nowe technologie w kontekście ułatwiania dostępu do kultury, tworzenia przestrzeni dedykowanych konkretnym grupom (np. przestrzeni młodzieżowych) oraz systemu zajęć łączonych dla opiekunów i ich podopiecznych odbywających się w tym samym czasie, splecionych ze sobą tematycznie;
- **promocji i informacji kulturalnej** – zamierzamy w sposób efektywny promować wydarzenia kulturalne, uwzględniając ich charakter, specyfikę, grupy docelowe oraz zasięg. Chcąc dotrzeć z informacją kulturalną do jak największej grupy potencjalnych odbiorców, musimy wykorzystywać szeroki wachlarz narzędzi, pamiętając o zapewnianiu, szeroko rozumianej, dostępności materiałów i informacji;

- **rodzinach** – jesteśmy świadomi, że kultura może być jednym z najlepszych narzędzi dających możliwość budowania i wzmacniania więzi. Wspólne, aktywne spędzanie czasu pozwala na rozwój i pogłębianie relacji. Będziemy promować tworzenie wydarzeń kulturalnych skierowanych do rodzin i zachęcać je do wspólnego uczestnictwa.

Kluczowi partnerzy przy realizacji priorytetu:

- 11 miejskich instytucji kultury,
- instytucje prowadzące działalność kulturalną w dzielnicach, w szczególności Dzielnicowe Domy Kultury „Bronowice” i „Węglin” (wraz z filiami), Miejska Biblioteka Publiczna (wraz z 40 filiami), 11 spółdzielczych domów kultury i klubów osiedlowych prowadzonych przez Spółdzielnie Mieszkaniowe,
- Rady i Zarządy Dzielnic,
- instytucje kultury samorządu województwa lubelskiego,
- inne instytucje i podmioty kulturalne prowadzące działalność o charakterze ogólnomiejskim,
- szkoły i inne placówki oświatowe (w tym młodzieżowe domy kultury),
- pozostałe podmioty działające na rzecz środowiska lokalnego, w tym: organizacje pozarządowe, parafie, filie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, ośrodki i centra aktywności, podmioty prywatne prowadzące działalność kulturalną;
- liderzy lokalni i lokalne grupy nieformalne,
- instytucje i organizacje zajmujące się działaniami na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- miasta partnerskie i zaprzyjaźnione,
- instytucje i organizacje zajmujące się zagadnieniem migracji,
- instytucje i organizacje reprezentujące mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe,

- biura i wydziały Urzędu Miasta Lublin,
- ciała i organy doradcze Prezydenta Miasta Lublin reprezentujące różne grupy mieszkanki i mieszkańców,
- Biuro Rozwoju Turystyki, Lokalna Organizacja Turystyczna, Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna, firmy z branży HoReCa.

Edukacja kulturalna

Jednym zdaniem:

Lublin realizuje różnorodne działania edukacyjne, przygotowując mieszkanki i mieszkańców do wartościowego kontaktu z kulturą.

Dlaczego jest to dla nas ważne?

Wierzymy, że uczestnictwo w kulturze ma pozytywny wpływ na nasze życie. Aby mieszkanki i mieszkańcy Lublina mogli w pełni wykorzystywać potencjał tkwiący w tego rodzaju kontaktach, musi zostać spełnionych jednak szereg warunków. Jednym z najważniejszych jest posiadanie odpowiedniej wiedzy i umiejętności, które pozwolą człowiekowi nie tylko w sposób wartościowy korzystać z kultury, ale w pierwszej kolejności przyczynią się do wytworzenia w nim potrzeby i chęci do uczestnictwa w niej. Młody człowiek, który nabierze nawyku uczestnictwa w kulturze i zyska odpowiednie umiejętności, będzie uczestniczył w niej również w życiu dorosłym. W ten sposób miasto nie tylko dba o rozwój młodych ludzi, ale równocześnie zapewnia podmiotom działającym w kulturze odbiorców na wiele lat. Kwestia edukacji kulturalnej nie dotyczy jedynie dzieci i młodzieży, do uczestnictwa należy zachęcać również osoby dorosłe, w tym seniorów. Aktywne spędzanie wolnego czasu ma pozytywny wpływ na zdrowie i kondycję psychiczną, dlatego działania edukacyjne muszą być skierowane do wszystkich grup wiekowych i społecznych. Edukacja kulturalna to inwestycja w dobrą przyszłość miasta oraz jego mieszkanki i mieszkańców.

Co chcemy zrobić:

- 1. Rozwijać edukację kulturalną dzieci i młodzieży** – uczestnictwo w kulturze może pozytywnie oddziaływać na wiele aspektów życia młodych ludzi. Przyczynia się do integracji, pozwala zdobywać nowe umiejętności społeczne, redukuje stres czy po prostu daje przyjemność i satysfakcję. Niestety współcześnie uczestnictwo młodych w kulturze napotyka wiele przeszkód – młodzi mają opory przed korzystaniem z kultury (zwłaszcza instytucjonalnej), a ich aktywność ogranicza się do korzystania z Internetu. Powoduje to, że bez odpowiedniego przygotowania kontakt z kulturą może nie być wartościowym doświadczeniem. Jesteśmy świadomi tych trudności, dlatego chcemy przygotować kompleksowy program edukacyjny skierowany właśnie do tej grupy wiekowej. W najbliższych latach w ramach międzynarodowego projektu „CreArt 3.0 #stringing_together”, realizowanego przez Lublin wraz z 13 innymi partnerami z Europy, zostanie stworzony pilotażowy program edukacji kulturalnej, którego celem będzie wzmocnienie współpracy i wymiany między lokalnymi szkołami publicznymi i artystycznymi, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi uczelniami. Doświadczenia zdobyte podczas realizacji projektu pozwolą podjąć decyzję o stworzeniu ogólnomiejskiego programu, który swoim zasięgiem będzie obejmować dzieci i młodzież mieszkającą oraz uczącą się w Lublinie. W tym miejscu należy również podkreślić rolę opiekunów w procesie angażowania młodych w edukację – ich udział będzie niezbędny, dlatego należy pamiętać o nich przy tworzeniu programu. Równocześnie warto podkreślić, że działania edukacyjne rozumiemy nie tylko jako proces pozyskiwania umiejętności do odbioru i korzystania z kultury. Tak samo ważna powinna być szansa na zapoznanie się z możliwościami uczestnictwa w kulturze, jakie daje Lublin. Będziemy chcieli, aby młodzi poznali działające w mieście instytucje, organizacje pozarządowe i inne podmioty. Tak szeroko rozumiana edukacja kulturalna, która za cel stawia sobie zachęcenie młodych do aktywności, wyposażenie ich w kompetencje, ale także w wiedzę o miejskim sektorze kultury, z pewnością będzie procentować również w dorosłym życiu.
- 2. Rozwijać działania edukacyjne skierowane do innych grup** – musimy pamiętać, że o ile dzieci i młodzież są naturalnymi odbiorcami inicjatyw edukacyjnych, to jednak nie powinni być jedynymi grupami, do których miasto (wraz z całym sektorem kultury)

adresuje swoje działania. Chcąc skutecznie zrealizować niniejszy priorytet, zamierzamy działać wielotorowo, w związku z tym projekty i programy edukacyjne będą wzajemnie się uzupełniać, a podmioty je realizujące – wspierać oraz zachęcać do współpracy i wymiany doświadczeń. Do najważniejszych grup, o których powinniśmy pamiętać, tworząc programy edukacyjne, należą też seniorzy. Edukacja skierowana do osób starszych może być jednym z istotnych komponentów promowanej w Unii Europejskiej koncepcji, jaką jest nauka przez całe życie. Pozostawanie aktywnym intelektualnie ma dobroczynny wpływ na ludzkie życie, zwłaszcza seniorów, którzy, biorąc udział w projektach edukacyjnych z zakresu kultury, będą utrzymywać kontakt z innymi ludźmi, co pozytywnie wpłynie na ich kondycję fizyczną i psychiczną. Jako miasto musimy także dbać o to, aby w działaniach edukacyjnych uczestniczyli również migrantki i migranci. Poznanie kodów kulturowych, kanonu kultury narodowej czy po prostu zdobycie nowych kompetencji do kontaktu z kulturą pozwolą nowym mieszkankom i mieszkańcom lepiej poczuć się w naszym mieście i skuteczniej zintegrować się z lokalną społecznością. Katalog grup, do których Lublin powinien kierować działania, jest, naturalnie, zdecydowanie szerszy. Nie możemy zapominać o potrzebach osób z niepełnosprawnościami, które często mogą mieć utrudniony dostęp do uczestnictwa w kulturze, w tym do działań edukacyjnych. Ich skuteczne zaangażowanie w edukację może być jednym z elementów skutecznie włączających osoby z niepełnosprawnościami do życia społecznego. Musimy próbować dotrzeć z tego rodzaju inicjatywami także do aktywnych zawodowo dorosłych. Często są to osoby nieuczestniczące w życiu kulturalnym, co może wynikać z braku kompetencji i wiedzy, jak w wartościowy sposób spędzać czas wolny. Dobrze zaprojektowany program edukacyjny miałby szansę na zachęcenie ich do aktywności, co z pewnością wpłynie na jakość ich życia. Miasto powinno starać się dotrzeć z ofertą edukacyjną do jak największej liczby mieszkanki i mieszkańców, jednocześnie oferta musi być dostosowana do potrzeb i możliwości grup docelowych. Ważne jest też to, aby projekty były tworzone i realizowane we współpracy z ich przedstawicielami. Odpowiednio dobrana forma i narzędzia zdecydowanie zwiększą szansę na skuteczną realizację zamierzonych celów. W związku z tym warto edukować uczestników życia kulturalnego w kwestii odmienności potrzeb i sposobów ułatwiania dostępu do kultury dla różnych grup

lublinian. Wzajemne zrozumienie jest niezwykle ważne, aby każdy czuł się w mieście dobrze i komfortowo.

- 3. Uzupełniać już istniejące oraz nowe projekty kulturalne o komponent edukacyjny** – tworzenie nowych projektów z zakresu edukacji kulturalnej z pewnością są najważniejszymi zadaniami stojącymi przed miastem przy realizacji niniejszego priorytetu. Innym pomysłem, który w znacznym stopniu może przyczynić się do jej rozwoju, jest uzupełnianie już istniejących wydarzeń o elementy edukacyjne. Już teraz wiele instytucji i organizacji pozarządowych dba o to, żeby ich projekty zawierały komponenty edukacyjne, warto jednak zachęcać innych do podobnych praktyk. W Lublinie organizuje się wiele wydarzeń, które z całą pewnością wiele zyskają, jeśli zostaną rozbudowane o tego rodzaju działania, a naszą rolą jest inspirować miejskie instytucje do ich podejmowania. Jednocześnie warto rozważyć uzupełnienie warunków w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu kultury i sztuki dla organizacji pozarządowych o obowiązkowe elementy edukacyjne w realizowanych przez te podmioty projektach. Należy przy tym podkreślić, że nie chodzi o dodawanie komponentów edukacyjnych do wszystkich wydarzeń i inicjatyw kulturalnych realizowanych w Lublinie; musimy bowiem pamiętać, że jeśli chcemy zachęcić do uczestnictwa w działaniach edukacyjnych będących częścią większych projektów kulturalnych, muszą być one przede wszystkim atrakcyjne.
- 4. Dać szansę na poznanie lubelskiej kultury** – uważamy, że z perspektywy miasta ważnym elementem edukacji kulturalnej jest wiedza mieszkanki i mieszkańców na temat lokalnego życia kulturalnego. Znajomość funkcjonujących w Lublinie miejskich instytucji kulturalnych, organizacji pozarządowych, instytucji samorządu województwa lubelskiego i innych podmiotów działających w sektorze jest jednym z podstawowych warunków uczestnictwa w kulturze. Mieszkanki i mieszkańcy, chcąc skorzystać z możliwości wzięcia udziału w wydarzeniach lub rozwijania swoich zainteresowań, często nie wiedzą, który podmiot kultury działający w mieście będzie najbliższy spełnieniu ich oczekiwań. Dlatego chcemy stworzyć oddzielny cykl wydarzeń prezentujących potencjał i zakres działalności miejskich instytucji kultury oraz innych podmiotów działających w Lublinie. Specjalna oferta koncertów,

spektakli, warsztatów i wielu innych form aktywności pozwoli mieszkańcom i mieszkańcom poznać lubelską kulturę i wybrać z niej najbardziej atrakcyjne dla siebie treści. Będzie to także świetna okazja do przedstawienia miejscowych instytucji, co w dłuższej perspektywie z całą pewnością pozwoli na zwiększenie uczestnictwa w kulturze wśród wszystkich lublinian.

Pamiętamy o:

- **edukacji artystycznej** – obok edukacji kulturalnej miasto musi również podejmować działania na rzecz rozwoju edukacji artystycznej. Będziemy starali się rozwijać ofertę miejskich instytucji w tym zakresie oraz wykorzystywać system stypendialny do wspierania młodych artystów. Musimy współpracować z uczelniami wyższymi, na których prowadzone są kierunki artystyczne oraz wspierać inne podmioty edukacyjne. Warto również rozwijać współpracę ze szkołami artystycznymi dla dzieci i młodzieży. Od lat toczy się dyskusja na temat zasadności powołania w Lublinie artystycznej uczelni wyższej – miasto powinno być aktywnym uczestnikiem tych rozmów i w miarę możliwości wspierać starania środowiska;
- **finansowaniu** – niezwykle ważne jest poszukiwanie źródeł zewnętrznych dla realizacji priorytetu. Środki europejskie – tak jak w przypadku projektu „CreArt 3.0 #stringing_together”, który pozwoli na przeprowadzenie pilotażu programu edukacji kulturalnej – mogą stać się doskonałym uzupełnieniem środków miejskich, a innym podmiotom kulturalnym – dać szansę na stworzenie nowych i innowacyjnych projektów z zakresu edukacji. Miasto musi również wspierać miejskie instytucje i organizacje pozarządowe w ubieganiu się o środki zewnętrzne, w tym w ramach programów ministerialnych dotyczących edukacji kulturalnej i artystycznej;
- **promocji edukacji kulturalnej i nauki przez całe życie** – chcąc, aby priorytet „Edukacja kulturalna” został skutecznie zrealizowany, musimy pamiętać o działaniach promujących uczestnictwo w projektach edukacyjnych i zachęcających do nich. Skuteczna promocja będzie kluczowa zwłaszcza w początkowym okresie realizacji priorytetu, kiedy w sposób przystępny należy pokazać, jak dużą wartość

ma edukacja. Trzeba docierać do wszystkich grup wiekowych, promować naukę przez całe życie i zachęcać do łączenia aktywności kulturalnej z poszerzaniem swojej wiedzy, uwypuklając dobroczynny wpływ bycia aktywnym i ciekawym świata. Musimy również podejmować działania informacyjno-promocyjne skierowane do rodziców i opiekunów podkreślające znaczenie edukacji w rozwoju młodych oraz korzyści płynące z uczestnictwa w kulturze;

- **poszukiwaniu nowych i innowacyjnych rozwiązań** – istotne jest, aby tworząc programy i projekty edukacyjne, poszukiwać rozwiązań opartych na nowoczesnych i atrakcyjnych metodach przekazywania wiedzy. Musimy pamiętać, że chcąc zainteresować odbiorców, zwłaszcza młodych ludzi, trzeba wykorzystywać również narzędzia wykorzystujące nowe technologie. Umożliwi to dotarcie do większej liczby odbiorców, stąd wszystkie podmioty kultury powinny mieć możliwość doskonalenia się z ich wykorzystywania. Jednocześnie jesteśmy świadomi, że innowacyjne rozwiązania nie muszą opierać się wyłącznie na nowych technologiach. Przygotowując działania edukacyjne warto szukać inspiracji wśród innych podmiotów funkcjonujących na tym samym polu, w trendach europejskich i światowych (np. idea slow art), sieciowaniu z innymi międzynarodowymi podmiotami, uczestnictwie w konferencjach i wizytach studyjnych;
- **zachęcaniu do tworzenia i rozbudzaniu kreatywności** – jesteśmy świadomi, że edukacja kulturalna nie powinna skupiać się wyłącznie na zdobywaniu kompetencji do uczestnictwa w kulturze. Równie ważne jest rozbudzanie w mieszkańcach i mieszkańcach Lublina, a zwłaszcza młodych ludziach, chęci do tworzenia. Kreatywność jest jedną z najbardziej wartościowych cech, dlatego tak istotne jest, abyśmy razem z miejskim środowiskiem kultury podejmowali działania rozbudzające ją wśród dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych. Lublin zamieszkały przez ludzi twórczych i kreatywnych będzie miejscem lepszym do życia dla wszystkich;
- **edukacji regionalnej i historycznej** – kultura może być skutecznym narzędziem wspierającym procesy edukacyjne również w innych dziedzinach. Lublin jako stolica regionu powinna podejmować działania z zakresu edukacji regionalnej, a

miejskie instytucje kultury (np. Miejska Biblioteka Publiczna) mogą aktywnie uczestniczyć w tym przedsięwzięciu. Miasto, które dwukrotnie było stolicą kraju, miasto unii lubelskiej, Lubelskiego Lipca, miejsce, w którym mieszkało i pracowało wiele wybitnych postaci, musi również wspierać edukację historyczną dotyczącą historii miasta i regionu oraz angażować się w przedsięwzięcia ogólnopolskie i międzynarodowe;

- **edukacji ekologicznej** – w dzisiejszych czasach, kiedy kryzys klimatyczny stanowi jeden z najważniejszych tematów debaty publicznej, nie możemy zapominać również o edukacji w tym zakresie. Kultura może być jednym z istotniejszych narzędzi edukacyjnych, dlatego będziemy starali się inspirować inne podmioty kulturalne do uwzględniania w swoich działaniach tematu ekologii i klimatu. Ponadto edukacja ekologiczna powinna być obecna również w warstwie organizacji i realizacji wydarzeń kulturalnych, pokazując, jak realnie można kształtować postawy ekologiczne w społeczeństwie.

Kluczowi partnerzy przy realizacji priorytetu:

- 11 miejskich instytucji kultury (wraz z filiami),
- biura i wydziały Urzędu Miasta,
- szkoły i inne placówki oświatowe (w tym młodzieżowe domy kultury),
- uczelnie wyższe i inne podmioty edukacyjne,
- 10 spółdzielczych domów kultury i klubów osiedlowych prowadzonych przez spółdzielnie mieszkaniowe,
- liderzy lokalni i lokalne grupy nieformalne,
- miasta partnerskie i zaprzyjaźnione,
- instytucje i organizacje zajmujące się działaniami o charakterze edukacyjnym,
- ciała i organy doradcze Prezydenta Miasta Lublin reprezentujące różne grupy mieszkanki i mieszkańców.

Kadry kultury

Jednym zdaniem:

Lublin wspiera rozwój wiedzy i kompetencji osób z lubelskiego środowiska kultury oraz dąży do zapewnienia jak najlepszych warunków pracy w kulturze.

Dlaczego jest to dla nas ważne?

Kulturę tworzą ludzie. To proste stwierdzenie, z naszej perspektywy – osób odpowiedzialnych za jakość sektora kultury w mieście – nabiera fundamentalnego znaczenia. Jeśli chcemy, aby lubelska kultura cechowała się wysokim poziomem, osoby pracujące w miejskich instytucjach kultury powinny mieć zapewnione odpowiednie warunki do działania oraz możliwość rozwoju. Miasto musi także pozytywnie oddziaływać w tych właśnie kwestiach na pozostałe podmioty kultury funkcjonujące w Lublinie. Działanie w organizacjach pozarządowych często jest pierwszym etapem w karierze animatorów i menedżerów kultury. Zapewnienie już wtedy możliwości rozwoju z pewnością wpłynie korzystnie nie tylko na działania tych organizacji i jakość kultury w mieście, ale pozwoli też na uzyskanie nowych kompetencji potencjalnym pracownikom miejskich instytucji. Ludzie kultury są osobami pełnymi pasji i zaangażowania, bardzo często gotowymi akceptować swoistą specyfikę pracy w kulturze. Nie możemy jednak pozwolić, aby przybierała ona formy, które wykraczają poza ramy przyjętych standardów. W lubelskiej kulturze każdy powinien czuć się bezpiecznie i komfortowo. Młodzi ludzie, mając świadomość, że praca w kulturze będzie dla nich pozytywnym doświadczeniem, będą chętniej rozpoczynali i kontynuowali swoją karierę w tym sektorze, a doświadczeni pracownicy, dzięki dobrym zmianom na płaszczyźnie zawodowej, z pewnością zwiększą swoje zaangażowanie i rozwiną kreatywność. Dlatego właśnie chcemy poświęcić więcej uwagi stworzeniu w mieście jak najlepszych warunków do pracy i rozwoju w kulturze.

Co chcemy zrobić:

1. **Dać możliwość rozwoju kompetencji pracownikom sektora kultury** – sektor kultury jest niezwykle różnorodny, cechuje go zmienność i dynamika. Jest to praca w nieustannie zmieniającym się otoczeniu społecznym. Nowe trendy i rozwój

technologii wymagają od pracowników ciągłej nauki i aktywnego poszerzania kompetencji. Jeśli chcemy, żeby kultura w Lublinie była na najwyższym poziomie – zarówno od strony artystycznej, jak i organizacyjnej – musimy podejmować działania na rzecz osób zaangażowanych w jej tworzenie. Organizując, we współpracy z ekspertami i organizacjami pozarządowymi, cykle szkoleń skierowane do kadr kultury, chcemy wspierać i dawać szansę rozwoju. Będziemy starali się, aby podejmowane tematy były różnorodne i dotyczyły wielu aspektów działania w kulturze, tak spraw ogólnych, jak specjalistycznych. Jesteśmy świadomi, że sami zainteresowani mają najlepszą wiedzę na temat swoich potrzeb, dlatego chcemy pozostawać w dialogu ze środowiskiem, tak aby nasze propozycje odpowiadały ich oczekiwaniom. Miejskie instytucje kultury również podnoszą kwalifikacje swoich pracowników, w związku z czym będziemy zachęcali do współorganizowania szkoleń i warsztatów otwartych dla wszystkich zainteresowanych. Przy realizacji niniejszego zadania istotne okaże się zaangażowanie osób działających w organizacjach pozarządowych, zarówno jako uczestników szkoleń, jak i potencjalnych organizatorów. W Lublinie mieszkają i pracują osoby o bardzo wysokich i różnorodnych kompetencjach, a kultura może wiele zyskać, jeśli uda się stworzyć system międzysektorowej wymiany wiedzy. Chcemy zapoczątkować dyskusję o rozszerzeniu programu stypendialnego o komponent skierowany właśnie do animatorów i menedżerów. Stypendia na doskonalenie własnych kompetencji z pewnością mogą być kolejnym interesującym narzędziem do wspierania osób zaangażowanych w lubelską kulturę. Mamy nadzieję, że, dając szansę na rozwój, uda nam się przy udziale ludzi i podmiotów kultury dokonać pozytywnej zmiany.

2. **Rozwijać system staży, praktyk i wolontariatu w kulturze** – kadry kultury to nie tylko osoby zatrudnione w instytucjach czy organizacjach pozarządowych. Ważne jest, aby miasto w swoich działaniach uwzględniało również tych, dla których praktyki, staże czy wolontariat są pierwszym kontaktem z kulturą nie od strony odbiorcy, lecz od strony organizatora i współtwórcy kultury. Wszyscy musimy zadbać o to, żeby ten pierwszy kontakt był doświadczeniem pozytywnym i rozwijającym. Warto wzmocnić wizerunek Lublina jako miejsca otwartego na innych, pozwalającego na zdobycie przydatnych umiejętności, gdzie można poznać ciekawych ludzi i nauczyć się, jak

funkcjonują instytucje. Pamiętajmy, że wśród osób zgłaszających się na praktyki, staże lub wolontariat mogą być przyszli pracownicy lubelskiej kultury i właśnie te pierwsze doświadczenia z pewnością wpłyną na podejmowane przez nich w przyszłości decyzje zawodowe. Oczywiście, nie każdy rozpocznie karierę w kulturze, jesteśmy jednak przekonani, że sam kontakt może przynieść wszystkim wiele wartościowych doświadczeń, zwłaszcza zachęcić do uczestnictwa w życiu kulturalnym miasta. W odniesieniu do staży i praktyk istotne jest, aby powstało środowisko skupiające podmioty kultury, uczelnie i inne podmioty zaangażowane w tym temacie. Powinny one stworzyć platformę współpracy i wymiany doświadczeń, która pozwoli w sposób systemowy podejść do omawianego zagadnienia. Optymalnie byłoby, gdyby każdy podmiot posiadał odpowiednio przeszkoloną i przygotowaną osobę, która zajmuje się koordynacją działań instytucji w tym zakresie. Takie osoby współpracując ze sobą i wymieniając doświadczenia na poziomie miejskim, będą mogły wypracować modelowy system realizacji staży i praktyk w różnego rodzaju instytucjach. Warto rozważyć również stworzenie ogólnomiejskiej bazy praktyk i staży w kulturze, gdzie każdy zainteresowany będzie mógł znaleźć ofertę najbardziej odpowiadającą jego potrzebom i oczekiwaniom. Umieszczenie w jednym miejscu wszystkich ofert – zawierających opis, jak przebiegać będzie staż lub praktyka oraz jakie umiejętności można zdobyć w trakcie ich odbywania – z pewnością przyspieszą i ułatwią proces wyboru. W podobny sposób warto podejść do zagadnienia wolontariatu w kulturze. Choć odbywa się on na innych zasadach i może dotyczyć osób w każdym wieku, wymaga podobnych działań oraz często napotyka analogiczne wyzwania i problemy. Być może najlepszym rozwiązaniem będzie połączenie, na poziomie zarządzania i wdrażania, wolontariatu z praktykami i stażami, ponieważ takie podejście pozwoli na sprawne zarządzanie wszystkimi elementami systemu. Stworzenie dobrze działającego systemu staży, praktyk i wolontariatu powinno stać się jednym z najważniejszych zadań dla sektora kultury. Miasto powinno być naturalnym liderem w tej kwestii, a dobra organizacja połączona z wykorzystywaniem dotychczasowych doświadczeń oraz zaangażowaniem innych podmiotów z pewnością przynosić będzie wiele korzyści wszystkim biorącym udział w tym przedsięwzięciu.

3. **Wspierać, rozwijać i promować zagadnienie opieki pracowniczej w kulturze** – praca w kulturze jest pracą wymagającą. Choć aktywność większości ludzi kultury w Lublinie wynika w dużej mierze z pasji i chęci działania, nie oznacza to, że na swojej drodze zawodowej nie napotykają problemów i wyzwań. Dlatego tak ważne jest, aby miasto aktywnie angażowało się w dyskusję dotyczącą warunków pracy w lubelskiej kulturze. Miejskie instytucje kultury prowadzą swoją działalność z zachowaniem niezależności od organizatora, mimo to powinniśmy pozostawać w dialogu zarówno z kierownictwem, jak i pracownikami instytucji. Czujemy współodpowiedzialność za całość kultury w Lublinie, stąd chcemy stworzyć warunki do dyskusji o tym, jak wygląda praca w kulturze, co działa dobrze, co trzeba zmienić, a jakie obszary wymagają dodatkowej uwagi. Uważamy, że Rada Kultury Miasta Lublin – organ opiniotawczo-doradczy przy Prezydencie Miasta Lublin, w skład w której wchodzi przedstawiciele środowiska kultury – może stać się właśnie taką platformą wymiany myśli i rozmowy o pracy w kulturze. Członkowie Rady, działający w różnych obszarach, mając ogromne doświadczenie zawodowe, będą mogli wraz z zaproszonymi osobami poszukiwać najlepszych rozwiązań dla stojących przed nami wszystkim wyzwaniami. Miasto aktywnie wspiera działania o charakterze antymobbingowym i antydyskryminacyjnym. Praca w kulturze musi opierać się na wzajemnym szacunku i zaufaniu, każdy pracownik powinien znać swoje prawa i wiedzieć, gdzie może znaleźć pomoc w sytuacjach spornych. Jako miasto będziemy chcieli zwiększyć świadomość prawną wśród pracowników, również w zakresie praw pracowniczych. Równie ważne jest, aby w sytuacjach kryzysowych osoby potrzebujące mogły również liczyć na wsparcie psychologiczne.

Pamiętamy o:

- **finansowaniu** – jesteśmy świadomi, że jednym z najważniejszych czynników wpływających na ocenę warunków pracy jest jej aspekt ekonomiczny. Kultura bardzo często zmagają się z wyzwaniami natury finansowej, a temat zarobków wzbudza burzliwe dyskusje. Ilość środków publicznych przekazywanych na działalność kulturalną jest ściśle związana z sytuacją gospodarczą i nie zawsze

pozwała na oczekiwane wzrosty. Mimo to będziemy starali się, aby temat zarobków nie był pomijany w dyskusjach i planach rozwoju kultury w mieście;

- **współpracy ze szkołami i uczelniami wyższymi** – jeśli chcemy, żeby praktyki studenckie w instytucjach i innych podmiotach realizowane były w sposób przynoszący korzyści zarówno osobom je realizującym, jak i instytucjom, musimy ściśle współpracować z podmiotami, które organizują praktyki studentkom i studentom. Uczelnie wyższe będą naturalnym partnerem przy ewentualnych badaniach nad warunkami pracy w lubelskiej kulturze;
- **promocji** – przede wszystkim musimy skupić się na promocji wolontariatu oraz oferty praktyk i staży w instytucjach. Dotarcie z informacją do jak największej liczby osób i zachęcenie do zaangażowania wydają się kluczowe, aby realizacja priorytetu w tym zakresie zakończyła się sukcesem. Jednocześnie należy prowadzić działania informacyjne dotyczące możliwości zaangażowania się w działalność instytucji, optymalnie na dedykowanej do tego stronie internetowej, gdzie zebrane zostaną oferty praktyk, staży i wolontariatu w lubelskiej kulturze.

Kluczowi partnerzy w realizacji priorytetu:

- 11 miejskich instytucji kultury (wraz z filiami),
- Rada Kultury Miasta Lublin,
- organizacje pozarządowe funkcjonujące w obszarze kultury,
- uczelnie wyższe i inne podmioty edukacyjne,
- 11 spółdzielczych domów kultury i klubów osiedlowych prowadzonych przez spółdzielnie mieszkaniowe,
- miasta partnerskie i zaprzyjaźnione,
- biura i wydziały Urzędu Miasta Lublin,
- inne podmioty kulturalne prowadzące działalność w Lublinie.

Lublin (w) 2030

Jednym zdaniem:

Lublin dzięki kulturze staje się wspólnotą osób aktywnych, otwartych na innych ludzi, ciekawych świata i szczęśliwych.

Dlaczego jest to dla nas ważne?

Miasto, które chce się rozwijać, musi się zmieniać. Jednak zmiana nie zawsze jest łatwa i nie zawsze niesie za sobą wyłącznie dobre doświadczenia. Współczesny świat – pełen kryzysów i niepokojów – wymusza na nas ciągłe dostosowywanie się do nowych warunków. W takiej sytuacji kultura staje się naturalnym narzędziem człowieka do osvajania tego, co nieznanne i inne, a równocześnie daje szansę na pozytywną zmianę, nawet gdy pojawiające się przed nami wyzwania wydają się trudne. Jeśli chcemy, aby kultura skutecznie pełniła swoją rolę, sama też musi się zmieniać – potrzebuje nowych wyzwań i impulsów z zewnątrz, które nadadzą jej dynamikę i pobudzą do działania. Dlatego właśnie realizacja niniejszego priorytetu ma umożliwić znalezienie tego, czego w lubelskiej kulturze może brakować, bądź wskazanie, co możemy zrobić, aby stała się ona jeszcze bardziej wartościowym elementem naszego miasta. Priorytet ten ma stanowić okazję do namysłu nad całością kultury w Lublinie, nad tym, co miastu może dać Strategia Kultury Lublin 2030+, które jej priorytety udało się zrealizować w całości, a które – być może – wymagają dalszej pracy. Ma ona też mieć, w pewnym sensie, charakter horyzontalny, ponieważ w swoich zadaniach będzie obejmować te tematy, które przenikają się z pozostałymi 4 priorytetami, dopełniać je i pozwalać spojrzeć na nie z innej perspektywy. Chcemy zostać Europejską Stolicą Kultury 2029 – jeśli nam się uda, hasło przewodnie aplikacji konkursowej – RE:UNION – stanie się jedną z nadrzędnych idei lubelskiej kultury. Niezależnie od tego chcemy rozwijać międzynarodową współpracę kulturalną, a jednocześnie więcej czasu zamierzamy poświęcić budowie sieci lokalnych powiązań pomiędzy podmiotami kultury. Zadań i wyzwań, które stoją się przed nami do roku 2030, jest wiele, a części z nich zapewne jeszcze nie znamy. Jednak aby lubelska kultura rozwijała się, a mieszkanki i mieszkańcy mogli dzięki niej żyć szczęśliwie, wszyscy musimy już dziś pracować na rzecz naszej wspólnej przyszłości.

Co chcemy zrobić:

1. **Realizować idee RE:UNION** – Lublin, w październiku 2023 roku, zakwalifikował się do finałowego etapu konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029. Coroczne obchody ESK w kolejnych europejskich miastach służą wzmocnieniu integracji Unii Europejskiej oraz prezentacji dorobku kulturowego krajów członkowskich. Europejskie Stolicy Kultury przygotowują roczny program obchodów ukazujący potencjał kulturotwórczy miasta, regionu, kraju oraz jego międzynarodowe i europejskie konteksty. Jednocześnie ESK ma być szansą dla zwycięskiego miasta na dokonanie pozytywnej zmiany w kulturze oraz na płaszczyźnie społecznej. Ponadto pozwala ona zmierzyć się z wyzwaniami, jakie stoją przed miastem, i znaleźć dla nich najlepsze rozwiązania. Tego, czy zostaniemy ESK 2029, dowiemy się w drugiej połowie 2024 roku. Prace nad pierwszą oraz finałową aplikacją, w które zaangażowane jest lubelskie środowisko kultury, pozwoliły wypracować nie tylko bogaty i ciekawy program, ale także wnikliwie przyjrzeć się naszemu miastu. Hasłem przewodnim naszych starań o tytuł zostało RE:UNION, a punktem wyjścia stała się refleksja nad unią lubelską z 1569 roku, która w XVI wieku stworzyła warunki pokojowej koegzystencji i współpracy wielu narodów przy poszanowaniu ich podmiotowości i zachowaniu specyfiki etnicznej, kulturowej czy religijnej. Hasło RE:UNION skupia się na wspólnotowości, na tym, co nas łączy, ale również na poszukiwaniu w nas różnorodności, która może ubogacić nasze miasto. Poszukiwanie, tworzenie i wzmacnianie powiązań pomiędzy kulturą, nauką, biznesem, sportem czy sektorem kreatywnym, powiązań pomiędzy mieszkankami i mieszkańcami miasta, pomiędzy przeszłością a przyszłością, pozwoli nam uczynić nasze miasto wspólnotą ludzi szczęśliwych. Dlatego właśnie chcemy realizować program zawarty w naszej aplikacji konkursowej, nawet jeśli nie uda nam się zostać Europejską Stolicą Kultury 2029. Pozostając w dialogu ze środowiskiem, zostaną wybrane kluczowe elementy i pomysły programu ESK, a następnie dostosowane do nowej sytuacji, a my wspólnie postaramy się dokonać pozytywnej zmiany w naszym mieście. W związku ze staraniami Lublina o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029 w kwietniu 2024 zostało podpisane porozumienie o zawarciu Konsorcjum pod nazwą Unia Lubelskich Operatorów Kultury. Stronami dokumentu są miejskie instytucje kultury oraz Miasto Lublin. Celem Konsorcjum jest podjęcie współpracy służącej przygotowaniu

kluczowych założeń programowych aplikacji finałowej ESK LUBLIN 2029 oraz przeprowadzenia obchodów związanych z uzyskaniem tytułu ESK LUBLIN 2029. W przypadku nieuzyskania tytułu, zakłada się kontynuację prac konsorcjum na rzecz rozwoju kulturalno-społecznego Lublina z uwzględnieniem założeń zawartych w aplikacji ESK LUBLIN 2029.

- 2. Rozwijać współpracę międzynarodową** – jeśli Lublin otrzyma tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2029 roku, stanie przed wielką szansą. Tylko od nas zależy, jak ją wykorzystamy i jak przygotujemy się do roku obchodów. Będziemy mieli okazję do zbudowania sieci relacji międzynarodowych, które na stałe wprowadzą nas do ścisłej czołówki kulturalnych miast Europy. Zbudowane w toku przygotowań do 2029 roku i w samym roku obchodów kontakty oraz zrealizowane wspólnie z partnerami projekty mogą na zawsze zmienić obraz naszego miasta. Również zwiększenie ruchu turystycznego czy wzrost medialnego zainteresowania Lublinem będzie niepowtarzalną okazją, aby dokonać w mieście pozytywnej zmiany. Jednak ta zmiana nie zaistnieje, jeśli nie będzie rozwijana współpraca z miastami i podmiotami kulturalnymi z Europy Zachodniej i Środkowej, a także z partnerami ze Wschodu. Musimy jednocześnie podkreślić, że nawet jeśli nie uda się nam zdobyć tytułu ESK, to współpraca międzynarodowa i tak powinna stać się jednym z najważniejszych zadań całego środowiska kultury w najbliższych latach. Tylko aktywnie uczestnicząc w kulturze globalnej – czy to poprzez realizację projektów, czy prezentację naszych artystek i artystów za granicą – lubelska kultura zachowa swój wysoki poziom i będzie się rozwijać. Musimy pamiętać, że Lublin od lat jest liderem w kontaktach ze Wschodem. Już w pierwszym dniu wojny w Ukrainie powstał Lubelski Społeczny Komitet Pomocy Ukrainie, którego organizatorami były Stowarzyszenie Homo Faber, Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza i Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa we współpracy z Miastem Lublin. Komitet zajmował się udzielaniem pomocy i informacji osobom z Ukrainy oraz koordynacją pracy organizacji pomocowych i wolontariuszy. Dodatkowo, miejskie instytucje kultury i organizacje pozarządowe stale realizują działania integracyjne, aktywnie włączając w działania kulturalne i artystyczne osoby przybyłe do Lublina w związku z wojną w Ukrainie. W aktualnej sytuacji w regionie kultura musi stać się narzędziem wsparcia dla naszych przyjaciół i

partnerów zagranicznych. Wierzymy, że ma ona istotne znaczenie w budowaniu i podtrzymywaniu relacji, a Lublin powinien być jednym z najważniejszych podmiotów polskiej dyplomacji kulturalnej. Zamierzamy zacieśniać kulturalne relacje z miastami partnerskimi i zaprzyjaźnionymi – rozwijane przez lata związki są najlepszym punktem wyjścia do tworzenia wspólnych projektów i inicjatyw, również przez podmioty z tych miast i nasze instytucje. Lublin, ze swoim dobrze funkcjonującym sektorem kultury, może stać się inspiracją dla innych miast w Polsce i Europie, a kulturalna współpraca międzynarodowa jest jednym z najlepszych narzędzi do rozbudzania w mieszkańcach i mieszkańcach otwartości na świat oraz budowania przyjaznych relacji z innymi narodami i kulturami.

- 3. Działać na rzecz lubelskiego ekosystemu kultury** – na lubelski sektor kultury składają się instytucje, dla których organizatorem jest miasto, instytucje samorządu województwa lubelskiego i państwowe, organizacje pozarządowe, spółdzielcze domy i kluby, podmioty związane z uczelniami i szkołami wyższymi, inicjatywy prywatne i wiele innych. W kulturze pracują tysiące osób, a na Lubelszczyźnie mieszka oraz tworzy wiele artystek i artystów – wszyscy tworzą razem swoisty ekosystem kultury. Jeśli chcemy, żeby ten system powiązań i wzajemnych relacji działał sprawnie, pozytywnie oddziaływał na mieszkańcy i mieszkańców oraz przyczyniał się do rozwoju miasta, musimy dbać o jakość wszystkich jego elementów. Będziemy zachęcać miejskie instytucje kultury do podejmowania lub kontynuowania współpracy zarówno z innymi instytucjami, jak i pozostałymi podmiotami sektora. Warto przede wszystkim skupić się na pogłębianiu relacji z instytucjami samorządu województwa lubelskiego, Muzeum Narodowym w Lublinie oraz organizacjami pozarządowymi. Wspólne tworzenie wydarzeń czy wymiana doświadczeń z pewnością przyniesie wiele korzyści wszystkim stronom i pozytywnie wpłynie na lubelską kulturę. Jednocześnie powinniśmy nieustająco działać na rzecz tworzenia i poprawy warunków do prowadzenia działalności i nawiązywania współpracy między różnymi podmiotami. Lublin, jako stolica regionu, musi starać się działać na rzecz kultury w całym regionie, nie tylko poprzez zapewnienie programu kulturalnego, z którego korzystać mogą osoby w nim mieszkające, ale warto również rozważyć pomysł prezentacji wybranych wydarzeń w sąsiednich gminach. Wierzymy, że wraz z innymi jednostkami samorządu

terytorialnego jesteśmy w stanie wspólnie pracować w tej kwestii, a podstawą do takiej współpracy może być Stowarzyszenie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, w skład którego poza Lublinem wchodzi 21 gmin i 4 powiaty. Najważniejsze, abyśmy jako miasto pozostawali w dialogu z innymi oraz aktywnie obserwowali lubelską kulturę, tworząc pozytywny klimat do współpracy.

4. **Szukać nowych wyzwań i pomysłów na przyszłość** – dwukrotne uczestnictwo w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury oraz zdobycie tytułu Europejskiej Stolicy Młodzieży jednoznacznie pokazały, że udział w tego typu przedsięwzięciach pozytywnie oddziałuje na nasze miasto. Formuła konkursowa często pozwala na uporządkowanie myślenia o wybranej sferze funkcjonowania miasta i priorytetyzację zadań – jest szansą, aby różne środowiska, osoby i podmioty zjednoczyły się we wspólnym celu. Nie chodzi oczywiście o pogoń za tytułami i nagrodami, ale o poszukiwanie zadań i wyzwań, które pozwolą na refleksję i staną się impulsem do działania. Sukces odniesiony w staraniach o tytuł ESK 2029 z pewnością wpłynie na zmianę myślenia o lubelskiej kulturze, natomiast jeśli nam się nie uda, warto rozważyć, czy nie powinniśmy razem ze środowiskiem kultury i całą społecznością Lublina szukać wspólnie kolejnych ciekawych wyzwań – nawet te najbardziej marzycielskie i ambitne mogą stać się przyczyną zmiany na lepsze. Niezwykle ważne jest, abyśmy poszukiwali możliwości wykorzystania w kulturze nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań, ponieważ da to szansę na dotarcie do nowych, w większości młodych, odbiorców, a zarazem będzie szansą na pozyskiwanie środków zewnętrznych. Unia Europejska promuje właśnie tego typu inicjatywy, m.in. poprzez program „Kreatywna Europa” oferujący finansowe wsparcie dla projektów kulturalnych. Lubelskie środowisko stara się aktywnie wykorzystywać wszelkie szanse na zdobycie dodatkowego finansowania, ale istotne jest, abyśmy wszyscy zintensyfikowali starania w tym zakresie. Priorytet ten ma być także okazją do refleksji nad Strategią Kultury Lublin 2030+, nad tym, jak realizować jej zapisy, jak przebiega proces wdrażania, które priorytety wymagają dodatkowej uwagi, a które udaje się skutecznie wprowadzać w życie. Wiemy, że otaczający nas świat i kultura są niezwykle dynamiczne i zmienne, jesteśmy przygotowani na to, że być może pojawią się przed nami nowe problemy i zagadnienia, o których w momencie pisania

niniejszego dokumentu nie wiedzieliśmy. Dlatego chcemy, aby nasza strategia była dokumentem żywym i traktujemy go jako pewnego rodzaju zbiór pomysłów i idei, a nie z góry precyzyjnie określony plan, w którym nie ma miejsca na zmiany i odmienne punkty widzenia.

Pamiętamy o:

- **doświadczeniach i pozytywnej zmianie wypracowanej dzięki Europejskiej Stolicy Młodzieży 2023** – w Lublinie dzięki staraniom o tytuł oraz realizacji zwycięskiej aplikacji konkursowej jednym z centralnych punktów zainteresowania miasta stała się młodzież. Całoroczny program obchodów z licznymi wydarzeniami, programami i projektami skierowanymi do młodych, z nimi współorganizowanymi, istotnie wpłynął na wzrost ich aktywności społecznej. Efektem uznania młodzieży za jeden z priorytetów działań miasta jest też powstanie Polityki młodzieżowej Miasta Lublin oraz powołanie w strukturach miasta Biura Polityki Młodzieżowej, odpowiedzialnego za wdrażanie dokumentu. Wiedząc, jak skutecznym narzędziem zmiany może być kultura, będziemy współpracować przy realizacji działań na rzecz młodzieży i zachęcać inne gminy do zaangażowania w tym obszarze;
- **partycypacji i uspołecznieniu** – uważamy, że kultura wymaga dialogu, a jeśli chcemy, żeby rozwijała się i odpowiadała na potrzeby mieszkanki i mieszkańców Lublina, musimy zaangażować ich w działania. Jesteśmy świadomi znaczenia trzeciego sektora, dlatego będziemy kontynuować aktywną współpracę z organizacjami pozarządowymi. Warto również rozpocząć dyskusję o wykorzystaniu narzędzi partycypacji w funkcjonowaniu instytucji kultury oraz sposobie na zwiększenie roli strony społecznej przy planowaniu zmian w kulturze;
- **finansowaniu** – jeśli chcemy dokonać pozytywnej zmiany w lubelskiej kulturze i realizować priorytety strategii, będziemy potrzebowali odpowiednich nakładów. Postaramy się zapewnić odpowiedni, stabilny poziom finansowania kultury w mieście. Jesteśmy świadomi, jak istotną rolę mogą odegrać także środki zewnętrzne – czy to pozyskane z administracji rządowej, czy w ramach funduszy

unijnych. Dlatego chcemy rozwijać kompetencje kadr kultury w tym zakresie, zapewniać wsparcie i aktywnie zabiegać o finansowanie zewnętrzne;

- **promocji** – jesteśmy świadomi, jak we współczesnym świecie – pełnym natłoku informacji – ważne, ale i trudne jest skuteczne promowanie kultury. Dotarcie z informacją do potencjalnych odbiorców i zachęcenie ich do uczestnictwa wymaga kreatywności, opanowania wielu narzędzi, a często również odpowiednich nakładów finansowych. Będziemy starali się zwiększyć aktywność w tym zakresie oraz zachęcać do tego inne podmioty.

Kluczowi partnerzy w realizacji priorytetu:

- 11 miejskich instytucji kultury,
- instytucje kultury samorządu województwa lubelskiego,
- instytucje kultury i inne podmioty kulturalne działające w województwie lubelskim,
- inne instytucje i podmioty kulturalne prowadzące działalność kulturalną w Lublinie,
- szkoły i inne placówki oświatowe (w tym młodzieżowe domy kultury),
- pozostałe podmioty działające na rzecz środowiska lokalnego, w tym: organizacje pozarządowe, parafie, filie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, ośrodki i centra aktywności, podmioty prywatne prowadzące działalność kulturalną,
- liderzy lokalni i lokalne grupy nieformalne,
- miasta partnerskie i zaprzyjaźnione,
- biura i wydziały Urzędu Miasta Lublin,
- ciała i organy doradcze Prezydenta Miasta Lublin reprezentujące różne grupy mieszkańek i mieszkańców.

Twórczość i kreatywność

Jednym zdaniem:

Lublin działa na rzecz artystek i artystów, wspiera instytucje kultury w rozwoju oraz wzmacnia sektor kreatywny.

Dlaczego jest to dla nas ważne?

Jesteśmy dumni z lubelskich artystek i artystów. Dzięki swojej twórczości nie tylko oddziałują na życie innych ludzi czy przyczyniają się do rozwoju kultury, ale również budują pozytywny wizerunek Lublina w Polsce i na świecie. Jesteśmy świadomi, że przed każdym, kto związał swoje życie ze sztuką, stoi wiele wyzwań – nie jest to droga łatwa i nie wszyscy mogą odnieść sukces. Mimo to nie powinniśmy oceniać sztuki przez pryzmat sukcesu komercyjnego, a nagród i uznania branżowego nie możemy traktować jako jedyne wyznaczniki jakości dzieła. Nie uzurpujemy sobie prawa do oceny – wierzymy w wolność artystyczną, chcemy wspierać artystki i artystów, zarówno młodych, dopiero rozpoczynających swoje kariery, jak i tych doświadczonych, z dorobkiem. Równie ważną dla nas kwestią jest aktywne wspieranie miejskich instytucji kultury w rozwoju – ich dobra kondycja, mądre zarządzanie, realistyczne i ambitne planowanie przyszłości są kluczowe dla zachowania i polepszenia jakości kultury w Lublinie. Dlatego chcemy zastanowić się, co możemy wspólnie zrobić, aby stworzyć w Lublinie jak najlepsze warunki do ich funkcjonowania. Podobnie musimy działać na rzecz przemysłów kreatywnych – sektora coraz szybciej rozwijającego się, wyrosłego na styku sztuki, IT, rzemiosła i nowych mediów. Wskazane jest podjęcie nowych form wspierania i współpracy na rzecz młodych firm kreatywnych, co będzie wymagać pełnej synergii ze strony miejskich instytucji kultury, twórców, biznesów technologicznych i podmiotów prowadzących edukację artystyczną.

Co chcemy zrobić:

1. **Rozwijać program stypendialny, budować prestiż miejskich nagród kulturalnych** – stypendia artystyczne, przyznawane w Lublinie od 2013 roku, są jednym z najważniejszych narzędzi wsparcia twórców przez miasto. Początkowo przyznawane za osiągnięcia i na realizację projektów artystycznych z zakresu upowszechniania

kultury z czasem zostały rozszerzone o stypendia na udział w wydarzeniach kulturalnych odbywających się poza Lublinem oraz realizację projektów młodzieżowych. Udane rozszerzanie programu stypendialnego o nowe komponenty pokazuje, jak elastycznym i skutecznym instrumentem oddziaływania może być taka forma wsparcia. Program skierowany tak do młodych artystek i artystów, jak tych doświadczonych czyni Lublin miastem przyjaznym wszystkim osobom tworzącym sztukę. Warto korzystać ze sprawdzonych rozwiązań, a jednocześnie dostosowywać program stypendialny do planów rozwoju kultury miasta i potrzeb środowiska. Takim właśnie pomysłem może być rozszerzenie programu stypendialnego o komponent skupiający się na rozwoju kompetencji pracowników kultury – będzie to wymagać mądrego planowania, analizy potrzeb i dialogu, aby ewentualne propozycje były zgodne z oczekiwaniami osób pracujących w kulturze. Należy również nieustająco działać na rzecz budowania prestiżu Nagród Miasta Lublin w dziedzinie kultury. Przyznawane co roku nagrody: artystyczna, za upowszechnianie kultury, za całokształt działalności oraz dla mecenasa kultury, są najważniejszymi nagrodami kulturalnymi w mieście. Poza docenieniem samych laureatów powinny stać się one jednym z narzędzi promocji całej lubelskiej kultury. Nie powinniśmy zapominać o przyznawanych nagrodach okolicznościowych, zazwyczaj związanych z rocznicami pracy twórczej, które są dobrą okazją do docenienia artystek i artystów związanych z naszym miastem. Sprawnie działający miejski system stypendiów artystycznych oraz przyznawane nagrody są jednymi z najważniejszych elementów świadczących o dobrej kondycji kultury w Lublinie. Jednocześnie trzeba pamiętać, że w kulturze zawsze jest przestrzeń do pozytywnej zmiany, dlatego warto zadbać o rozwój i promocję obu inicjatyw. Inny pomysł warty rozważenia to zainicjowanie programu mentoringowego, łączącego młode artystki i młodych artystów z doświadczonymi osobami tworzącymi w tej samej dziedzinie bądź w tych pokrewnych. Takie relacje będą działać ożywczo na obie strony, a ich efektem, poza zdobyciem nowych doświadczeń, mogą być nowe, ciekawe działania artystyczne.

2. **Wspierać artystki i artystów** – miasto może wspierać osoby tworzące na wiele sposobów. Opisany wcześniej system stypendialny jest jednym z nich, nie należy jednak zapominać, że katalog działań skierowanych do tej grupy jest zdecydowanie

szerszy, dlatego chcemy bardziej zaangażować się w promocję twórców związanych z naszym miastem. Lublin w swojej historii miał szczęście być miejscem, w którym urodzili się albo w inny sposób związali się artyści i artyści odnoszący sukcesy w kulturze. Uznani i rozpoznawalni stają się ambasadorami naszego miasta w Polsce i za granicą. Skupimy się także na promocji młodych artystek i artystów, gdyż jesteśmy świadomi, że rozpoznawalność może być ważnym elementem w staraniach o odniesienie sukcesu, a początki często bywają trudne. Dbając o dobrą atmosferę do pracy twórczej w Lublinie, będziemy chcieli nawiązywać bliskie relacje z tworzącymi tu osobami, tak aby w przyszłości obie strony mogły czerpać z niej korzyści. Dlatego właśnie powinniśmy prowadzić działania promocyjne skierowane także do mieszkanki i mieszkańców Lublina – posiadając wiedzę o osobach tworzących w mieście, mogą, niejako przy okazji, przyczynić się do promocji i zwiększenia popularności lubelskich twórców. Jednocześnie duma z artystek i artystów związanych z naszym miastem może być jednym z czynników wpływających na wzrost przywiązania i pozytywny stosunek do Lublina. Warty rozważenia jest również zaangażowanie się miasta w pomoc w odnoszeniu sukcesu nie tylko w wymiarze artystycznym, ale również finansowym. Takie podejście częściowo łączy się z naszymi działaniami na rzecz przemysłów kreatywnych, dlatego właśnie sprawdzone rozwiązania z tego obszaru być może znajdą zastosowanie przy wsparciu twórców. Tworzące w naszym mieście osoby mogą też ubiegać się o przyznanie lokalu na pracownię artystyczną – będziemy starali się zwiększać ich zasób, tak aby mogła z nich korzystać jak największa liczba chętnych.

- 3. Wspierać miejskie instytucje kultury w rozwoju** – miejskie instytucje kultury, zlokalizowane w różnych dzielnicach Lublina, często realizujące odmienne zadania i specjalizujące się w różnych dziedzinach, razem stanowią jeden z najważniejszych elementów krajobrazu kulturalnego miasta. Poziom kultury w mieście jest nierozdzielnie związany z poziomem miejskich instytucji, dlatego chcemy aktywnie działać na rzecz utrzymania wysokiej jakości naszych podmiotów kulturalnych. Współpraca w tym zakresie musi opierać się na wzajemnym dialogu i zaangażowaniu. Jesteśmy przekonani, że realizując wspólnie priorytety Strategii Kultury Lublin 2030+, przyczynimy się nie tylko do rozwoju kultury w Lublinie, ale również do pozytywnej

zmiany w samych instytucjach. Będziemy zachęcać do tworzenia własnych dokumentów strategicznych, które pozwolą wyznaczyć kierunek zmian i sposoby osiągnięcia zamierzonych celów – takie wnikliwie spojrzenie na swoje działania i swoją przyszłość z pewnością przyniesie dobre efekty. Jako miasto postaramy się wspierać je na każdym etapie tego procesu. Równocześnie będziemy zachęcać do podejmowania inicjatyw na rzecz rozpoczęcia – a w innych wypadkach pogłębienia – współpracy pomiędzy instytucjami, gdyż wymiana doświadczeń czy wspólna realizacja projektów jest według nas jednym z elementów niezbędnych do wzmocnienia sektora kultury. Zapewnimy wsparcie przy poszukiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania i aplikowania o nie, zwłaszcza projektów realizowanych przy udziale środków europejskich. Warto działać na rzecz rozwoju mecenatu prywatnego, przede wszystkim ze strony lubelskiego biznesu, a w odniesieniu do wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim – także podmiotów gospodarczych działających poza Lublinem. Doceniając rolę naszych instytucji w budowaniu prestiżu kultury oraz integracji i angażowaniu lublinian jesteśmy gotowi do pełnego zaangażowania w kontynuowanie partnerskich relacji i wspólną pracę na rzecz rozwoju instytucjonalnego kultury.

- 4. Rozwijać działania na rzecz sektora kreatywnego** – dynamicznie rozwijający się w Lublinie sektor kreatywny (m.in. architektura, książki i rynek wydawniczy, design, film i wideo, gry i oprogramowanie, reklama) potrzebuje wielowymiarowego wsparcia ze strony miasta. Poza oczywistymi formami zaangażowania – takimi jak promocja produktów i usług lokalnych firm kreatywnych czy promowanie sektora kreatywnego jako wykonawcy zamówień dla biznesu – musimy podejmować działania na rzecz włączania osób i firm kreatywnych w sieci biznesowe. Ważna jest również integracja sektora, którą będziemy chcieli pogłębiać m.in. poprzez kontynuację prac w ramach Rady Przemysłów Kreatywnych przy Prezydencie Miasta Lublin czy organizację śniadań biznesowych. Zamierzamy aktywnie współpracować z uczelniami wyższymi, szkołami, warsztatami i pracownikami oraz innymi podmiotami sektora kreatywnego w celu popularyzacji kreatywności oraz dążyć do poszerzania oferty edukacyjnej i rozbudowy oferty kierunków artystycznych. Jeszcze innym pomysłem, pojawiającym się również w głównym dokumencie strategicznym miasta – Strategii Lublin 2030 –

jest stworzenie Centrum Przemysłów Kreatywnych. Idea ta, od dłuższego czasu pojawiająca się w dyskusjach z lubelskim sektorem kreatywnym, może stać się odpowiedzią na potrzebę podjęcia nowych form instytucjonalizacji, wsparcia i współpracy na rzecz zarówno młodych firm, jak i całego środowiska przemysłów kreatywnych. Równocześnie, tworząc i rozwijając zintegrowany system wsparcia pozafinansowego (promocja, szkolenia) i różnego rodzaju zachęt finansowych (ulgi, preferencyjne czynsze, tańsze lokale pod pracowanie kreatywne) oraz katalog działań zachęcających do współpracy pomiędzy podmiotami sektora kultury i przemysłów kreatywnych (platforma zleceń/współpracy, baza sektora kreatywnego), mamy nadzieję istotnie przyczynić się do znaczącego wzrostu i promocji przemysłów kreatywnych w naszym mieście.

Pamiętamy o:

- **szukaniu nowych i innowacyjnych rozwiązań** – działania na rzecz sektora kreatywnego, wsparcie instytucji czy promocja artystek i artystów – wszystkie te zadania muszą być realizowane z uwzględnieniem zmieniającego się otoczenia i ciągłego rozwoju technologii. Jeśli chcemy skutecznie działać, musimy wykorzystywać nie tylko sprawdzone narzędzia, ale też aktywnie poszukiwać nowych;
- **wsparciu dla sektora filmowego** – Lublin jest miastem o bogatych związkach z przemysłem filmowym. Zwłaszcza w ostatnich kilkunastu latach dzięki intensywnym działaniom miasta (Lubelski Fundusz Filmowy Urzędu Miasta Lublin) i atrakcyjności Lublina często realizowane są tutaj filmy i seriale, w tym produkcje międzynarodowe. Współpraca z sektorem filmowym, przynosząca miastu wiele korzyści, w szczególności na płaszczyźnie promocyjnej i ekonomicznej, z całą pewnością będzie kontynuowana. Będziemy również aktywnie poszukiwać nowych rozwiązań, tak aby film stał się jeszcze ważniejszym elementem życia kulturalnego miasta;
- **współpracy z uczelniami wyższymi i innymi podmiotami** – jesteśmy świadomi, jak ważna w rozwoju kultury jest edukacja artystyczna. Funkcjonujące w szkołach i na uczelniach wyższych kierunki artystyczne i inne związane z przemysłami

kreatywnymi dają możliwość nauki młodym ludziom chcącym rozwijać się na tej płaszczyźnie. Dlatego chcemy współpracować z podmiotami edukacyjnymi, aby wspólnie móc rozwijać ten sektor edukacji. Równocześnie uważamy, że warto prowadzić dyskusję o powstaniu w mieście wyższej uczelni artystycznej, która z pewnością istotnie zwiększy możliwości edukacyjne i prestiż miasta;

- **tworzeniu przestrzeni do pracy twórczej i przestrzeni kreatywnych** – jeśli Lublin chce być jednym z liderów na kulturalnej mapie kraju, należy zadbać także o zapewnienie odpowiednich przestrzeni do tworzenia sztuki, również tej amatorskiej. Wraz z przestrzeniami kreatywnymi zapewnią one możliwość realizacji swoich pasji wszystkim mieszkankom i mieszkańcom Lublina, a jednocześnie staną się miejscami, gdzie potencjalnie mogą mieć swoje początki nowe inicjatywy kulturalne i biznesowe;
- **wolność artystyczna** – kultura potrzebuje wolności, aby móc się rozwijać wraz z nieustająco zmieniającym się światem. Wiemy, że wolność jest również jedną z najważniejszych wartości dla wszystkich artystek i artystów, dlatego właśnie będziemy dbać, aby w Lublinie istniała przestrzeń do wyrażania ekspresji twórczej, a osoby tworzące czuły się tu bezpiecznie i swobodnie.

Kluczowi partnerzy w realizacji priorytetu:

- 11 miejskich instytucji kultury,
- artystki i artyści mieszkający i tworzący w Lublinie lub w inny sposób z nim związani,
- inne instytucje i podmioty kulturalne prowadzące działalność w Lublinie,
- uczelnie i szkoły wyższe,
- podmioty działające w sektorze kreatywnym,
- podmioty biznesowe,
- podmioty sektora filmowego (m.in. producenci czy fundusze filmowe z innych miast),

- biura i wydziały Urzędu Miasta Lublin,
- miasta partnerskie i zaprzyjaźnione,
- szkoły i inne placówki oświatowe (w tym młodzieżowe domy kultury),
- ciała i organy doradcze Prezydenta Miasta Lublin reprezentujące różne grupy mieszkanek i mieszkańców.